

תמלוגי הגז: "לפי ברהמ"ש, לשינוי תהיה תחולה פרוספקטיבית"

עו"ד הראל לוקר, שותף מסיים במשרד ש.פרידמן ושות', ודו"ר אמיר שוויצקי, מומחה מסיני וחברות במשרד: הנושא דומה למחזיק נייר ערך שמוצא את עצמו עם מס גבוה יותר בעת המימוש

קובי ישיעיהו סיאמאז14

במשרד המוצג **בדפוס** המסים בודקים בימים אלה את האפשרות להגדיל את המס האפקטיבי על הרווחים מפעילות בתחום תמלוגי גז ונפט. כמאופי, מפיס העשויים להיפגז כלכלית מהחלטה זו, אם תחקר, מילדים כבר עתה שלל טענות מדוע הגדלת שיעור המס זו ונפט. כמאופי, מפיס העשויים להיפגז כלכלית מהחלטה זו, אם תחקר, מילדים כבר עתה שלל טענות מדוע הגדלת שיעור המס זו ונפט. כמאופי, מפיס העשויים להיפגז כלכלית מהחלטה זו, אם תחקר, מילדים כבר עתה שלל טענות מדוע הגדלת שיעור המס זו ונפט.

אחת מטענותיהם המרכזיות היא ששיסי, במס האפקטיבי יהווה פגיעה בעלת אופי רטראאקטיבי בקביין של אותו חברות שכבר פועלות בעקרון בתחום תמלוגי גז ונפט, באמצעות החזקה בשותפות שהיא בעלת הזכות במאגר גז ונפט. במילים אחרות, הטענה היא שאין משלים כללים באמצע המשחק. זכות הקניין היא זכות יסוד בשיטת המשפט הישראלית, ואף מעוגנת בחוק יסוד.

החלטה של פגיעה בזכות יסוד מושמעת על הטענה כי להעלאת המס תהיה תחולה רטראאקטיבית, ועל כן היא אינה חוקית.

עו"ד הראל לוקר, שותף מסיים במשרד ש.פרידמן, ושות', ודו"ר אמיר שוויצקי, מומחה מסיני וחברות במשרד, אומרים כי אם תכנסת תחלים בחוק להעלות את המס האפקטיבי כאמור על הכנסות תמלוגי גז ונפט, הדבר לא יהווה פגיעה רטראאקטיבית בזכות הקניין של חברות שכבר פועלות בתחום תמלוגי גז ונפט.

לחוק שיעודיל את המס תהיה תחולה פרוספקטיבית

לדעתם, ההיפך הוא הנכון. לפי פירשנות עקבית של בית המשפט העליון, לחוק כאמור שיעודיל את המס תהיה תחולה פרוספקטיבית, לאמור - שפה פפ עתיד, הפסיקה קבעה כי תחולה רטראאקטיבית של דבר הקהקה משמעותה שיסי החינו המשפטי או החוצאות המשפטיות, כלפי העבר, של אירועים או מצבים שהתרחשו בעבר והסתיימו, לעומת זאת, תחולה של דבר הקהקה היא פרוספקטיבית. כאשר לחוק יש תחולה לכל מצב דברים עתיד, ביחס לפעולות שיעשו בעתיד.

מס בישראל מוטל על הכנסות של אדם, כאשר המונח "הכנסה" מתאר תוספת ריאלית לעושר הכלכלי של אדם כתוצאה מאירוע כלכלי מסוים. כלומר, ככלל, בישראל לא מוטל מס על הכנסה שהיא רק תיאורית אשר סרט מומשה. כך, למשל, אדם אינו חב במס בגין רחוח חו "על הנייר" שמאגר זן סרט מכירת הנכס, רק כאשר הופקה הכנסה בפועל. קמה חובת תשלום מס. אירוע המס מחוץ, אפוא, את הקודת המס ביחס אליה יש לבחון מהו סוג החחולה של דבר הקהקה. חקיקת מס שתחולטה ביחס לאירוע מס שסרט התרחש הוא בעל תחולה פרוספקטיבית.

דוגמה לעובד הי-סק שהמנס על רכבו הצמוד לפתע עלה דרמטית

מאידך, אומרים לוקר ושוויצקי, כאשר שיסי חקיקת מס חל על אירוע מס שכבר חם ונשלם, רק אז ניתן לומר כי ישנה תחולה רטראאקטיבית לדבר החקיקה. לכן, לדוגמה, כאשר הכנסת קבעה ביולי 2005, במסגרת תיקון לפקודת מס הכנסה, כי רחוח חו ריאל שנוצב בידי יחיד מכירת ניהות ערך סחירים לאחר כניסתו של התיקון לתוקף יחויב במס לרחוח חו שצמח משנת 2003 ואילך - מדובר לא יהווה שיסי רטראאקטיבי. זאת משום שבדבר החקיקה חל רק ביחס לאירוע המס שיתרחש לאחר כניסתו של התיקון לתוקף.

על רקע הבהרה זו, ובמאור אזיל לאינטואיציה, ככל שיוחלט על הגדלת שיעור המס על הכנסות שיפיקו חברות תמלוגי גז ונפט בעתיד - מדובר איס מהווה תחולה לספרע, מדובר בתחולה פרוספקטיבית, כלפי העתיד, על הכנסות סחרים הופקו.

בהקשר מביאים לוקר ושוויצקי את הדוגמה שהביא הטיאא אהרון ברק בפרשת אריב. נטח כי הכנסת החליטה לחוקק חוק חדש הקובע כי בעלים של נכס ייבי לשלם מס חדש. האם החלטה של החוק על מי שרכיש בעלות בנכס עובר לכניסתו לתוקף של החוק היא החלטה רטראאקטיבית? תשובתו של השופט ברק הייתה שלילית, תוך הדגשה כי החלטת החוק החדש תחשב למפרע אם היא תחול על מי שכבר איס בעל הנכס ביום כניסתו לתוקף של החוק החדש.

אמת, ייתכן כי חברות רבות בתחום תמלוגי גז ונפט, שהשקיעו כבר סכומים רבים, לא היו עושות זאת לן ידעו כי בעתיד ועל שיעור המס, אך טענה זו אינן מקומה להישמע כנגד תחולתו של דבר חקיקה חדש על אירוע מס שעשוי להיות בעתיד. ומה עם עובד הי-סק שהמס על רכבו הצמוד לפתע עלה דרמטית? או מחזיק נייר ערך שכפי שתואר לעיל מוצא עצמו עם מס גבוה יותר בעת המימוש? האם תישמע מס טענות כי היו פועלים אחרת לן ידעו על קלי"ת מס עתידית?